

Homília pri príležitosti ukončenia akademického roka na Teologickom inštitúte a pri slávnostných promóciách absolventov, Spišská Kapitula, 6.6. 2026

Drahí bratia a sestry, vážení predstavitelia akademickkej obce, predstavení kňazského inštitútu, ctihodní páni profesori a pedagógovia, milí rodičia, príbuzní a priatelia, a osobitne vy, milí absolventi,

dnešná slávnosť patrí medzi tie vzácne okamihy života, v ktorých sa prirodzene spája radosť, vd'ačnosť, bilancovanie i nádej. Je to deň, keď sa mnohí z vás pozerajú späť na roky štúdia, námahy, skúšok, pochybností i úspechov, ale zároveň sa pozerajú dopredu, do budúcnosti, ktorá sa pred nimi otvára. Je to deň, keď rodičia vidia ovocie svojej obetavosti, keď pedagógovia vidia zmysel svojej práce a keď absolventi dostávajú potvrdenie, že určitá etapa ich života sa úspešne naplnila. A práve v takýto deň nám Cirkev predkladá text, ktorý je pozoruhodne podobný situácii, ktorú prežívame. Nie preto, že by hovoril o škole alebo o univerzite, ale preto, že hovorí o odovzdávaní dedičstva jednej generácie druhej generácii, o preberaní zodpovednosti, o pokračovaní v poslaní a o hľadaní toho, čo je v živote naozaj podstatné.

Druhý list Timotejovi je jedným z najosobnejších textov celého Nového zákona. Je to posledný posledný list apoštola Pavla. Pavol sa nachádza vo väzení, v období vlády cisára Nera, keď sa prenasledovanie kresťanov stáva čoraz tvrdším. Nie je to už Pavol z čias jeho veľkých misijných ciest. Nie je to muž, ktorý prechádza mestami Malej Ázie, Macedónska či Grécka, zakladá kresťanské obce a vedie teologické diskusie. Je to zostarnutý muž, ktorý cíti, že jeho život sa blíži ku koncu. Veľmi dobre si uvedomuje, že tentoraz sa z väzenia už pravdepodobne nevráti. Keď píše tieto riadky, stojí na prahu večnosti. A práve preto sú jeho slová také cenné. Človek, ktorý stojí na konci životnej cesty, už nemá potrebu hovoriť o nepodstatných veciach. Už nepotrebuje robiť na druhých dojem. Už nepotrebuje dokazovať svoju veľkosť. Hovorí iba o tom, čo považuje za najdôležitejšie. Je to podobné, ako keď starý otec pred smrťou zvolá svoju rodinu a chce jej odovzdať nie majetok, ale múdrosť. Nie informácie, ale skúsenosť. Nie teóriu, ale životnú pravdu.

Adresátom tohto listu je Timotej, jeho duchovný syn, spolupracovník, žiak a pokračovateľ. Pavol mu vlastne odovzdáva štafetu. Akoby mu hovoril: „Ja som dokončil svoju časť cesty, teraz je rad na tebe.“ A práve tu začína prvé veľké prepojenie s dnešnou slávnosťou. Aj vy, milí absolventi, dnes určitým spôsobom preberáte štafetu. Roky ste sa učili od svojich profesorov. Prijímali ste poznanie, skúsenosti, hodnoty. Dnes sa však situácia mení. Od tejto chvíle sa od vás nebude očakávať iba to, že budete prijímať. Bude sa od vás očakávať, že budete odovzdávať. **Svet sa vás nebude pýtať len na to, čo viete, ale aj na to, čo so svojim poznaním urobíte. Nebude sa vás pýtať iba na vaše**

diplomy, ale aj na to, aký ošoh bude mať z vašej múdrosti človek, ktorý stojí vedľa vás.

Prvou veľkou myšlienkou dnešného čítania je preto služba pravde. Pavol hovorí Timotejovi: „Hlásaj slovo, naliehaj vhod i nevhod.“ Tieto slová majú nesmiernu hĺbku. Pavol totiž nehovorí: hlásaj seba. Nehovorí: presadzuj svoje záujmy. Nehovorí: buduj svoju popularitu. Hovorí: hlásaj slovo. To znamená niečo, čo si nevytvoril sám, ale čo si prijal ako dar. Pravda je vždy väčšia než človek. A práve v tom spočíva veľkosť každého autentického vzdelania. **Univerzita nie je továrňou na diplomy. Je miestom, kde sa človek učí rešpektovať pravdu, hľadať ju, milovať ju a slúžiť jej.** V kresťanskej tradícii totiž poznanie nikdy nebolo samoúčelné. Múdrosť neznamená vedieť veľa vecí. Múdrosť znamená vedieť, čo je správne, a mať odvahu podľa toho žiť.

To je výzva pre absolventa teológie, ktorý bude učiť, kázať alebo sprevádzať ľudí vo viere. To je výzva pre absolventa sociálnej práce, ktorý bude stáť pri ľuďoch zranených, chudobných, opustených a odkázaných na pomoc druhých. To je výzva pre učiteľa, ktorý nebude formovať iba vedomosti svojich žiakov, ale aj ich charakter. To je výzva pre hudobníka, ktorý nebude iba produkovať zvuky, ale bude pomáhať ľuďom objavovať krásu, ktorá ich vedie k Bohu. Všetky tieto povolania majú spoločný základ. **Sú službou niečomu väčšiemu než vlastnému úspechu. Sú službou pravde, dobru a človeku.**

Pavol si však veľmi dobre uvedomuje, že služba pravde nebude jednoduchá. Preto prichádza druhá veľká myšlienka jeho odkazu. Hovorí: „Príde čas, keď neznesú zdravé učenie, ale nabháňajú si učiteľov podľa svojich chůťok, aby im štekli uši.“ Akoby tieto slová boli napísané práve pre našu dobu. Žijeme v spoločnosti, ktorá má prístup k obrovskému množstvu informácií. Nikdy v dejinách nebolo také jednoduché získať poznatky. A predsa sa zdá, že človek má stále väčší problém rozlišovať medzi pravdou a polopravdou, medzi múdrosťou a manipuláciou, medzi tým, čo je správne, a tým, čo je iba príjemné. Pavol tu odhaľuje hlbokú duchovnú diagnózu človeka. Často totiž nehľadáme pravdu. Hľadáme potvrdenie vlastných predstáv. Nehľadáme to, čo nás môže zmeniť. Hľadáme to, čo nám dá pocit, že sme už dokonalí. **Nehľadáme učiteľov, ktorí by nás formovali. Hľadáme takých, ktorí nám povedia presne to, čo chceme počuť.**

A preto Pavol dodáva: „Ty však buď vo všetkom triezvy.“ Táto výzva je dnes možno aktuálnejšia než kedykoľvek predtým. **Triezvosť v biblickom zmysle znamená schopnosť zachovať si jasný úsudok.** Znamená nenechať sa unášať každou módnou ideológiou, každou spoločenskou vlnou, každým trendom, ktorý sa objaví. Znamená zostať človekom vnútorného rozlišovania. Milí absolventi, Katolícka univerzita vám dnes dáva diplom. Ale skutočná skúška vášho vzdelania sa začne až zajtra. Nebude spočívať v tom, koľko si pamätáte zo skrípt. **Bude spočívať v tom, či si zachováte**

schopnosť rozlišovať dobro od zla, pravdu od klamstva, podstatné od nepodstatného. Bude spočívať v tom, či budete mať odvahu zostať verní tomu, čo ste spoznali ako správne, aj vtedy, keď to nebude populárne, výhodné alebo pohodlné.

Napokon prichádza tretia a najhlbšia myšlienka celého listu. Pavol sa pozerá na svoj život a píše: „Ja mám vyliť svoju krv na obeť, nastáva čas môjho odchodu. Dobrý boj som bojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval.“ Toto nie je jazyk porazeného človeka. Toto je jazyk človeka, ktorý pochopil zmysel svojho života. Je fascinujúce, že keď Pavol bilancuje svoj život, nehovorí o svojich úspechoch. Nehovorí o počte cirkevných obcí, ktoré založil. Nehovorí o listoch, ktoré napísal. Nehovorí o tisícoch ľudí, ktorým ohlásil Krista. Hovorí iba o vernosti. Dobrý boj som bojoval. Beh som dokončil. Vieru som zachoval.

Akoby nám tým chcel povedať, že na konci života nebude rozhodujúce, koľko sme dosiahli, ale čomu sme zostali verní. Nebude rozhodujúce, aké postavenie sme mali, ale akými ľuďmi sme sa stali. Nebude rozhodujúce, aké tituly sme získali, ale či sme svoje dary použili pre dobro druhých. Nebude rozhodujúce, koľko nás ľudia obdivovali, ale či sme si zachovali čisté srdce a čisté svedomie.

A práve tu sa dnešné Božie slovo stretáva s vašou promóciou najhlbším spôsobom. Dnes dostávate akademické tituly. Je to krásny úspech. Ale Cirkev vám dnes pripomína, že titul nie je cieľ. Je iba nástroj. Nie je vrcholom života. Je začiatkom novej zodpovednosti. O niekoľko desaťročí si možno nikto nebude pamätať názov vašej diplomovej práce. **Ale mnohí si budú pamätať, či ste boli čestní, spravodliví, obetaví a verní. Budú si pamätať, či ste svojimi vedomosťami budovali alebo ničili. Či ste svoje schopnosti používali na službu alebo iba na vlastný prospech. Či ste boli pre druhých požehnaním.**

A preto by som vám dnes pri tejto promócií prial viac než úspech. Prajem vám pravdu, ktorej budete slúžiť. Prajem vám múdrosť, ktorá vám pomôže rozlišovať. Prajem vám odvahu zostať verní tomu, čo je dobré. A napokon vám prajem, aby ste raz na konci svojho života mohli s rovnakým pokojom a vnútornou slobodou ako apoštol Pavol povedať: „Dobrý boj som bojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval.“ Lebo to bude najkrajší diplom, aký môže človek predložiť Bohu na konci svojho života. Amen.